

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Plan działania na rok 2009

PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

INFORMACJE O INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ			
Numer i nazwa Priorytetu	IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach	Województwo	Kujawsko-Pomorskie
Instytucja Pośrednicząca	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko – Pomorskiego Departament Polityki Regionalnej		
Adres siedziby	ul. Marii Skłodowskiej – Curie 73 87-100 Toruń		
Telefon		Faks	
E-mail			
Dane kontaktowe osoby (osób) w Instytucji Pośredniczącej do kontaktów roboczych			
Instytucja Pośrednicząca II stopnia / numer Działania lub Poddziałania	-		
Adres siedziby	-		
Telefon	-	Faks	-
E-mail	-		

KARTA DZIAŁANIA 9.1

Poddziałanie 9.1.1

LP. Konkursu:	A.1	Planowany termin ogłoszenia konkursu		I kw.	x	II kw.		III kw.		IV kw.
Typ konkursu	Otwarty									
	Zamknięty	x								
Typ/typy projektów (operacji) przewidziane do realizacji w ramach konkursu	1. tworzenie przedszkoli (w tym również uruchamianie innych form wychowania przedszkolnego) na obszarach i w środowiskach o niskim stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej (w szczególności na obszarach wiejskich), 2. wsparcie istniejących przedszkoli (w tym również funkcjonujących innych form wychowania przedszkolnego) przyczyniające się do zwiększonego uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym np. wsparcie dla przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego zagrożonych likwidacją, wydłużenie godzin pracy, uruchomienie dodatkowego naboru dzieci, zatrudnienie dodatkowego personelu itp.									
Szczegółowe kryteria wyboru projektów	Kryteria dostępu									
	1. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.									
	Uzasadnienie:	Realizacja projektu wyłącznie na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>					Stosuje się do typu/typów operacji (nr)		1, 2	
	2. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę) na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.									
	Uzasadnienie:	Realizacja projektu przez projektodawcę, który ma biuro/siedzibę na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto wspieranie rozwoju zasobów ludzkich w regionie będzie ułatwione poprzez zlokalizowanie biura/siedziby projektodawcy na terenie województwa. W biurze/siedzibie musi być dostępna pełna dokumentacja wdrażanego projektu (dokumentacja ta powinna dotyczyć dokumentów merytorycznych i finansowych związanych z realizowanym wsparciem) oraz kluczowy personel realizujący projekt (personel zarządzający projektem wskazany we wniosku). <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>					Stosuje się do typu/typów operacji (nr)		1,2	
	3. Minimalny okres realizacji projektu wynosi 24 miesiące.									
	Uzasadnienie:	Utrzymanie trwałości przyjętych rozwiązań oraz wypracowanie właściwych efektów realizowanych działań. Zwiększenie szansy na kontynuowanie projektu ze środków innych niż przewidziane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Wsparcie przyniesie lepszy efekt przy realizacji projektu 2 letniego biorąc pod uwagę zbyt małą liczbę przedszkoli (w tym również innych form wychowania przedszkolnego). Gwarantuje objęcie wsparciem większej liczby dzieci i przyczynia się do większej efektywności i celowości wydatkowania środków. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>					Stosuje się do typu/typów operacji (nr)		1,2	
	Kryteria strategiczne									
1. Projekt jest realizowany na obszarze gmin wiejskich, gmin miejsko-							WAGA		6	

	wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców, w których co najmniej 80% przedszkoli (w tym również innych form wychowania przedszkolnego) znajduje się na tych obszarach.			
	Uzasadnienie:	<p>Z uwagi na zbyt małą liczbę przedszkoli (w tym również innych form wychowania przedszkolnego), utrudniony dostęp do takich placówek oraz małą świadomość edukacyjną mieszkańców tych obszarów w zakresie korzyści płynących z wczesnej edukacji należy wspierać projekty z tych terenów. W ramach projektu co najmniej 80% przedszkoli (w tym również innych form wychowania przedszkolnego) musi znajdować się na terenie gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1,2
	2. Projekt polegający na tworzeniu innych form wychowania przedszkolnego. W przypadku projektów obejmujących wsparciem więcej niż 1 inną formę wychowania przedszkolnego tworzone inne formy wychowania przedszkolnego muszą stanowić co najmniej 50 % innych form wychowania przedszkolnego objętych wsparciem w ramach projektu.		WAGA	8
	Uzasadnienie:	<p>Zbyt mała liczba innych form wychowania przedszkolnego w stosunku do potrzeb wymaga wspierania projektów ukierunkowanych na tworzenie nowych placówek. Przyczyni się to do podwyższenia stopnia upowszechnienia edukacji przedszkolnej oraz wyrównywania szans edukacyjnych na etapie kształcenia przedszkolnego.</p> <p>Inna forma wychowania przedszkolnego w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. z dnia 17 stycznia 2008 r.).</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1,2
	3. Projekt obejmujący wsparciem co najmniej 10 przedszkoli (w tym również innych form wychowania przedszkolnego).		WAGA	6
	Uzasadnienie:	<p>Projekty takie umożliwią kompleksowe działania i przyczynią się do większej efektywności i celowości wydatkowania środków, w tym do zmniejszenia kosztów obsługi projektów.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1,2

Poddziałanie 9.1.2

LP. Konkursu:	A.1	Planowany termin ogłoszenia konkursu	I kw.	x	II kw.	III kw.	IV kw.											
Typ konkursu	Otwarty																	
	Zamknięty	x																
Typ/typy projektów (operacji) przewidziane do realizacji w ramach konkursu	<p>1. Programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie ogólne ukierunkowane na wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów i zmniejszanie dysproporcji w ich osiągnięciach edukacyjnych oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia, w szczególności obejmujące:</p> <p>a) dodatkowe zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia,</p> <p>b) doradztwo i opiekę pedagogiczno – psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu oświaty (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym),</p> <p>c) programy skierowane do dzieci i młodzieży, które znajdują się poza systemem szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego (przedwcześnie opuszczający system szkolnictwa) umożliwiające ukończenie danego etapu kształcenia oraz kontynuację nauki,</p> <p>d) dodatkowe zajęcia (pozaekscyplinarne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych,</p> <p>e) rozszerzanie oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno - zawodowym, informowaniem uczniów o korzyściach płynących z wyboru danej ścieżki edukacyjnej oraz możliwościach dalszego kształcenia w kontekście uwarunkowań lokalnego i regionalnego rynku pracy (szkolne ośrodki kariery),</p> <p>f) wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne,</p> <p>g) wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania.</p>																	
	<p>Kryteria dostępu</p> <p>1. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.</p> <table border="1"> <tr> <td>Uzasadnienie:</td> <td>Realizacja projektu wyłącznie na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.</td> <td>Stosuje się do typu/typów operacji (nr)</td> <td>1 a-g</td> </tr> <tr> <td colspan="4"> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p> </td> </tr> </table> <p>2. Projekt jest realizowany wyłącznie w partnerstwie przez co najmniej 60% jst lub przez wszystkie jst z danego powiatu województwa kujawsko-pomorskiego, obejmujący szkoły podlegające danemu organowi prowadzącemu.</p> <p>Do partnerstwa mogą również przystąpić inne organy prowadzące szkoły z danego powiatu nie będące jst.</p> <p>W przypadku kiedy projektodawcą jest miasto na prawach powiatu, które jest organem prowadzącym dla wszystkich typów szkół, bądź szkoła będąca jednostką organizacyjną Samorządu Województwa może wystąpić z projektem samodzielnie.</p> <table border="1"> <tr> <td>Uzasadnienie:</td> <td>JST mają największe doświadczenie w zakresie przedmiotowej tematyki oraz realizacji projektów edukacyjnych. Pozwoli to na ograniczenie rozdrobienia środków i przyczyni się do przygotowywania przez projektodawcę projektów kompleksowych. Ponadto zagwarantuje uzyskanie jednakowej i kompleksowej pomocy dla wszystkich szkół określonego typu (szkoły podstawowe, gimnazja i ponadgimnazjalne prowadzące kształcenie ogólne). Przyczyni się również do bardziej efektywnego i celowego wydatkowania środków np. poprzez zmniejszenie kosztów obsługi projektów. Spowoduje wyeliminowanie konkurencji pomiędzy szkołami z danego powiatu oraz zapewni ich równomierny rozwój. Partnerzy muszą zawrzeć</td> <td>Stosuje się do typu/typów operacji (nr)</td> <td>1 a-g</td> </tr> </table>							Uzasadnienie:	Realizacja projektu wyłącznie na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1 a-g	<p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>				Uzasadnienie:	JST mają największe doświadczenie w zakresie przedmiotowej tematyki oraz realizacji projektów edukacyjnych. Pozwoli to na ograniczenie rozdrobienia środków i przyczyni się do przygotowywania przez projektodawcę projektów kompleksowych. Ponadto zagwarantuje uzyskanie jednakowej i kompleksowej pomocy dla wszystkich szkół określonego typu (szkoły podstawowe, gimnazja i ponadgimnazjalne prowadzące kształcenie ogólne). Przyczyni się również do bardziej efektywnego i celowego wydatkowania środków np. poprzez zmniejszenie kosztów obsługi projektów. Spowoduje wyeliminowanie konkurencji pomiędzy szkołami z danego powiatu oraz zapewni ich równomierny rozwój. Partnerzy muszą zawrzeć	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)
Uzasadnienie:	Realizacja projektu wyłącznie na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1 a-g															
<p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>																		
Uzasadnienie:	JST mają największe doświadczenie w zakresie przedmiotowej tematyki oraz realizacji projektów edukacyjnych. Pozwoli to na ograniczenie rozdrobienia środków i przyczyni się do przygotowywania przez projektodawcę projektów kompleksowych. Ponadto zagwarantuje uzyskanie jednakowej i kompleksowej pomocy dla wszystkich szkół określonego typu (szkoły podstawowe, gimnazja i ponadgimnazjalne prowadzące kształcenie ogólne). Przyczyni się również do bardziej efektywnego i celowego wydatkowania środków np. poprzez zmniejszenie kosztów obsługi projektów. Spowoduje wyeliminowanie konkurencji pomiędzy szkołami z danego powiatu oraz zapewni ich równomierny rozwój. Partnerzy muszą zawrzeć	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1 a-g															
Szczegółowe kryteria wyboru projektów																		

		ze sobą umowę partnerską. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>		
	3. Projektodawca może złożyć maksymalnie 1 projekt w ramach konkursu.			
	Uzasadnienie:	Liczba możliwych do złożenia projektów została zawężona z uwagi na ograniczone środki finansowe oraz chęć objęcia wsparciem jak największej liczby podmiotów. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie Rejestru wniosków złożonych w odpowiedzi na konkurs.</i>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1 a-g
	Kryteria strategiczne			
	1. Realizacja projektu w ramach Programu rozwojowego szkoły lub placówki oświatowej zakłada wprowadzenie poradnictwa i doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz wdrożenie innowacyjnych form nauczania i oceniania.		WAGA	7
	Uzasadnienie:	Promowanie projektów zakładających realizację poradnictwa i doradztwa edukacyjno-zawodowego dla uczniów jest niezwykle istotne z punktu widzenia potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. Ponadto uświadamianie uczniów o korzyściach płynących z wyboru danej ścieżki edukacyjnej oraz opracowanie Indywidualnego Planu Rozwoju ucznia z psychologiem oraz doradcą zawodowym umożliwi podjęcie decyzji dotyczącej dalszego kształcenia ucznia w kontekście uwarunkowań lokalnego i regionalnego rynku pracy. Ponadto tego rodzaju działania przyczynią się do zapoznania ucznia z zagadnieniami rynku pracy, wyposażą go w umiejętności aktywnego poruszania się na rynku pracy. Tego rodzaju działania w przyszłości mogą przyczynić się do zmniejszenia odsetka absolwentów szkół pozostających bez zatrudnienia w województwie kujawsko-pomorskim. Promowanie projektów polegających na wdrożeniu innowacyjnych form nauczania i oceniania ma na celu wypracowanie form nauczania atrakcyjnych dla uczniów i cechujących się większą skutecznością i efektywnością, co powinno przyczynić się do wzrostu średniej wyników egzaminu gimnazjalnego w województwie kujawsko-pomorskim na tle innych województw. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1 e-f
	2. Projekt przyczynia się do dostosowania szkół do przyjęcia młodszych dzieci (edukacja wczesnoszkolna).		WAGA	5
	Uzasadnienie:	Obecne tendencje społeczne wskazują, że dzieci wcześniej uzyskują odpowiednie predyspozycje do rozpoczęcia nauki w szkole. Zastosowanie powyższego kryterium strategicznego, będzie przyczyniać się do wcześniejszego rozpoczynania nauki przez dzieci – już w wieku 6 lat. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1 a-g
	3. Projekt zakłada wykorzystanie sprzętu ICT zakupionego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2004-2006.		WAGA	3
	Uzasadnienie:	Rekomendacja wynika z <i>Ewaluacji działań skierowanych na rzecz systemu kształcenia i szkolenia w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego</i> , zgodnie z którą preferowane powinny być projekty zakładające wykorzystanie sprzętu ICT zakupionego ze środków EFS w latach 2004-2006. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1 a-g

	4. Projekt zakłada wykorzystanie specjalistycznego sprzętu ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zakupionego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2004-2006.		WAGA	3
	Uzasadnienie:	<p>Rekomendacja kryterium wynika z konieczności zapewnienia wykorzystania sprzętu dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, który został zakupiony w latach 2004 – 2006 ze środków SPO Rozwój Zasobów Ludzkich i którego przeznaczeniem jest ułatwianie dostępu do edukacji uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi np. uczniom niepełnosprawnym.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1 a-g
	5. Wnioskodawca ma podpisaną umowę i realizuje projekt w ramach jednego z poniższych programów:	<p>a) Oś priorytetowa 3. Rozwój infrastruktury społecznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (komplementarność w zakresie wsparcia inwestycji w infrastrukturę edukacyjną),</p> <p>b) Oś priorytetowa 7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (komplementarność w zakresie wsparcia inwestycji w infrastrukturę edukacyjną),</p> <p>c) EFR albo EFRROW (komplementarność w zakresie edukacji),</p> <p>d) Program Leonardo da Vinci (komplementarność w zakresie innowacyjnych rozwiązań edukacyjnych podnoszenia jakości kształcenia).</p>	WAGA	2
	Uzasadnienie:	<p>W celu uzyskania dodatkowych punktów beneficjent musi mieć podpisaną umowę i realizować projekt w ramach jednego z powyższych programów. Projekt komplementarny pozwoli na uzupełnienie lub poszerzenie realizowanego w obrębie szkoły projektu o środki finansowe z innego programu.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1 a-g

Projekty, których realizacja rozpocznie się w 2009 r.

B2.1 PROJEKT PRZEWIDZANY DO REALIZACJI W TRYBIE SYSTEMOWYM

Typ/typy projektów (operacji) przewidziane do realizacji w ramach projektu	<p>Programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie ogólne ukierunkowane na wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów i zmniejszanie dysproporcji w ich osiągnięciach edukacyjnych oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia, w szczególności obejmujące:</p>
	<p>a) <u>dodatkowe zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia,</u></p> <p>b) doradztwo i opiekę pedagogiczną – psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu oświaty (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym),</p> <p>c) programy skierowane do dzieci i młodzieży, które znajdują się poza systemem szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego (przedwcześnie opuszczający system szkolnictwa) umożliwiające ukończenie danego etapu kształcenia oraz kontynuację nauki,</p> <p>d) <u>dodatkowe zajęcia (pozaekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych,</u></p>

	<p>e) rozszerzanie oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno - zawodowym, informowaniem uczniów o korzyściach płynących z wyboru danej ścieżki edukacyjnej oraz możliwościach dalszego kształcenia w kontekście uwarunkowań lokalnego i regionalnego rynku pracy (szkolne ośrodki kariery),</p> <p>f) <u>wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne.</u></p> <p>g) wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania.</p>		
Beneficjent systemowy	<p>Departament Edukacji, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p> <p>Partner: Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu</p>		
Czy typ projektu został przewidziany w SzOP do realizacji w trybie systemowym?	TAK		Realizacja projektu systemowego wpisuje się w przyjęty Uchwałą Nr XXV/498/08 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 września 2008 roku wieloletni wojewódzki program „Strategia Edukacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego”. <p>Zgodnie z Częścią I strategii pn. „System edukacji powiązany z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach”; Działanie 1.4. Wyższa jakość kształcenia w zakresie przedmiotów matematycznych i przyrodniczych, Poddziałanie 1.4.3 Stworzenie systemu działań mających na celu zainteresowanie uczniów kształceniem w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych i technicznych, Samorząd Województwa zobowiązał się prowadzić działania związane ze stworzeniem systemu zainteresowania uczniów szkół ponadgimnazjalnych kształceniem w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych i technicznych i przedmiotowy projekt jest pierwszym elementem tego systemu.</p> <p>Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez przedmiotowy projekt systemowy rozpocznie cykl działań zmierzających do realizacji programu rozwojowego nakierowanego na rozwój kompetencji kluczowych uczniów w Województwie Kujawsko-Pomorskim.</p> <p>Dzięki trybowi systemowemu Samorząd Województwa będzie miał możliwość oceny i ewaluacji projektu, co przyczyni się do wyciągnięcia wniosków na przyszłość w kwestii wdrażania nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne.</p> <p>Efekty projektu będą miały swoje bezpośrednie odzwierciedlenie w skuteczności działań mających na celu zainteresowanie uczniów kształceniem w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych i technicznych, a w konsekwencji w wyborze studiów i późniejszej drogi zawodowej.</p> <p>Partnerem w projekcie będzie Uniwersytet Mikołaja Kopernika, który dysponuje imponującą kadrą dydaktyczną, która poprowadzi zajęcia z gimnazjalistami.</p> <p>Będzie to pierwszy w Województwie Kujawsko-Pomorskim innowacyjny projekt zakładający prowadzenie zajęć z uczniami szkół ponadgimnazjalnych przez wykładowców akademickich również w obiektach uniwersyteckich i z wykorzystaniem bazy dydaktycznej i naukowej placówki na taką skalę.</p> <p>Projekt będzie realizował programy rozwojowe szkół ponadgimnazjalnych w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodatkowych zajęć dydaktyczno – wyrównawczych oraz specjalistycznych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia, - dodatkowych zajęć (pozaekscyplowych i pozaszkolnych) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych, - wdrożenia nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy
	NIE	X	Jeżeli NIE – należy uzasadnić

tradycyjne.

Jednym z najważniejszych twardych rezultatów projektu będzie opracowanie zawierające wskazówki i propozycje zajęć dotyczące nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne - do wykorzystania dla nauczycieli matematyki, fizyki i informatyki w Województwie Kujawsko-Pomorskim. W ten sposób wiedza i doświadczenie kadry jednego z najlepszych uniwersytetów w Polsce będzie mogła być wykorzystana przez każdego nauczyciela przedmiotów matematyczno-przyrodniczych w Województwie Kujawsko-Pomorskim.

Zajęcia pozaszkolne będą realizowane w formie regionalnych kół fizycznych, matematycznych i informatycznych; dla uczniów ukierunkowanych na kompetencje kluczowe, zwłaszcza fizykę, matematykę, informatykę, astronomię i nauki techniczne. Pozwoli to na wzbogacenie wiedzy uczniów, umożliwienie samodzielnego wykonywania nietrywialnych eksperymentów, ćwiczenie logicznego myślenia i rozwiązywania problemów, zachęcenie do podjęcia studiów związanych z naukami matematyczno-przyrodniczymi, fizycznymi, informatycznymi i technicznymi, wskazanie możliwych karier zawodowych, zachęcenie do udziału w olimpiadach i konkursach przedmiotowych z matematyki, fizyki, informatyki, astronomii i nauk technicznych.

Szkoły będą dobierane do projektu na podstawie badań, analiz i sprawozdań Kujawsko-Pomorskiego Kuratorium Oświaty, z których wynika, gdzie potrzebna jest w obecnej chwili największa ingerencja w sferę rozwoju kompetencji kluczowych.

W ramach projektu zaplanowana została akcja „jeżdżące laboratorium”, które odwiedzi najprawdopodobniej wszystkie szkoły ponadgimnazjalne w województwie. Uczniowie będą mieli możliwość zapoznania się z profesjonalnym wyposażeniem tego laboratorium m.in. poprzez uczestnictwo w badaniach przeprowadzanych przez ekspertów.

We wskazanym okresie realizacji projektu objęte zostaną wszystkie szkoły z obszaru Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Udział 100 % szkół w projekcie zapewni właściwy rozwój kompetencji kluczowych i wzmożone zainteresowanie matematyką, fizyką oraz informatyką wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

W ostatnich latach obserwuje się u młodzieży znaczący spadek umiejętności matematycznych, fizycznych oraz informatycznych, a tym samym mniejszą liczbę osób zdających egzaminy maturalne z tych przedmiotów. Kumulujące się przez lata zjawiska doprowadziły do dramatycznej sytuacji, w której z roku na rok znacząco maleje odsetek uczniów wybierających kształcenie w kierunkach ścisłych. Pojawiły się trudności w rekrutacji na kierunki istotne dla rozwoju kraju i regionu, takie jak informatyka, fizyka czy matematyka.

Stan potwierdzają badania OECD dotyczące kompetencji uczniów kończących gimnazjum wskazujące na rutynizację nauczania matematyki. Nierozwiązany pozostaje problem „górnej ćwiartki”, czyli małej liczby uczniów osiągających najlepsze wyniki. W testach z matematyki polscy uczniowie wypadają słabo, a porównanie wyników uzyskiwanych w kolejnych badaniach potwierdza, że istnieją istotne i głębokie przyczyny takiego stanu rzeczy. Od ich zidentyfikowania i usunięcia zależy przyszłość nie tylko szkolnej matematyki, ale też rozwój studiów matematycznych, fizycznych, informatycznych czy technicznych i wpływ na nie coraz większej liczby chętnych, bez którego nie jest możliwy dalszy rozwój gospodarczy kraju.

Niekorzystne procesy obserwowane są z większym

			<p>nasileniem w woj. Kujawsko-Pomorskim. Wyniki uzyskiwane przez uczniów w testach zewnętrznych lokują się poniżej średniej krajowej. Zmniejsza się liczba uczniów uczestniczących w konkursach i olimpiadach przedmiotowych matematyki, fizyki i informatyki, a osiągnięte sukcesy mierzone liczbą finalistów czy laureatów są niezadowalające. Przykładem jest konkurs informatyczny WMil Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, w którym liczba uczestników z regionu spadła w ciągu kilku lat z kilkudziesięciu do zera.</p> <p>Należy zatem podjąć zdecydowane działania mające na celu przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom i podnieść umiejętności uczniów w zakresie edukacji matematycznej, fizycznej i informatycznej. Zgodnie z konkluzją raportu OECD/PISA z 2006 roku, drogą autentycznej poprawy jest rozwijanie umiejętności modelowania i rozumowania matematycznego.</p> <p>Wymaga to zasadniczych zmian w metodach pracy z uczniami na lekcjach z matematyki, fizyki, informatyki i na zajęciach pozalekcyjnych.</p> <p>Dla poprawienia opisanej sytuacji proponuje się zajęcia pozaszkolne: regionalne koła fizyczne, matematyczne i informatyczne; dla uczniów ukierunkowanych na kompetencje kluczowe, zwłaszcza fizykę, matematykę, informatykę, astronomię i nauki techniczne.</p>			
Okres realizacji projektu		07.2009 – 07.2010				
Kwota planowanych wydatków w projekcie		w roku 2009	400 000 PLN	ogółem w projekcie	700 000 PLN	
Rezultaty planowane do osiągnięcia w ramach projektu	twarde	w roku 2009	<ul style="list-style-type: none"> - miasta i powiaty objęte wsparciem obejmują 100 % młodzieży szkół ponadgimnazjalnych województwa, - 112 uczniów uczestniczących w zajęciach z fizyki, - 72 uczniów na zajęciach z informatyki, - 44 uczniów na zajęciach z programowania, - 28 uczniów na zajęciach algorytmicznych, - 40 uczniów na zajęciach wprowadzających do tematyki Olimpiady Matematycznej, - 24 uczniów na ćwiczeniach przygotowujących do udziału w finałach konkursów, - 16 uczniów na zajęciach przygotowujących do samodzielnej pracy naukowej w tematyce okołoszkolnej, - ogółem 84 uczniów uczestniczących w zajęciach z matematyki i informatyki, - strona internetowa projektu, 	na koniec realizacji projektu	<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie zawierające wskazówki i propozycje zajęć dotyczące nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne – do wykorzystania dla nauczycieli matematyki, fizyki i informatyki w Województwie Kujawsko-Pomorskim, - miasta i powiaty objęte wsparciem obejmują 100 % młodzieży szkół ponadgimnazjalnych województwa, - 280 uczniów uczestniczących w zajęciach z fizyki, - 180 uczniów na zajęciach z informatyki, - 110 uczniów na zajęciach z programowania, - 70 uczniów na zajęciach algorytmicznych, - 100 uczniów na zajęciach wprowadzających do tematyki Olimpiady Matematycznej, - 60 uczniów na ćwiczeniach przygotowujących do udziału w finałach konkursów, - 40 uczniów na zajęciach przygotowujących do samodzielnej pracy naukowej w tematyce okołoszkolnej, - ogółem 528 uczniów uczestniczących w zajęciach z matematyki i informatyki, - 80 % uczniów kończących 	

Strona 9 z 41

				poszczególne cykle, - strona internetowa projektu, - 51 zestawów zadań z matematyki wraz ze szkicami rozwiązań i zestawami przygotowawczymi zamieszczonych na stronie internetowej projektu, - 15 zestawów scenariuszy bloków tematycznych dla zajęć z fizyki.
	miękkie		<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie zainteresowania uczniów matematyką, fizyką, informatyką, – kreowanie wśród uczniów zainteresowania studiami matematycznymi, fizycznymi, informatycznymi kryteriami technicznymi, – wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów kryteria zainteresowaniach matematycznych i informatycznych poprzez umożliwienie udziału w zajęciach uczniom z różnych szkół, w tym z małych ośrodków i obszarów wiejskich, gdzie nie ma możliwości organizacji zajęć, – wypracowanie nowych metod pracy z uczniami o zainteresowaniach informatycznych zainteresowaniach matematycznych, fizycznych i informatycznych poprzez tworzenie programów zajęć oraz zestawów zadań dostosowanych do aktualnych umiejętności uczniów, – podniesienie umiejętności uczniów w zakresie programowania i znajomości algorytmów, – wskazanie możliwych karier zawodowych związanych z matematyką, fizyką, informatyką i naukami technicznymi.	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie zainteresowania uczniów matematyką, fizyką, informatyką, – kreowanie wśród uczniów zainteresowania studiami matematycznymi, fizycznymi, informatycznymi kryteriami technicznymi, – wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów kryteria zainteresowaniach matematycznych i informatycznych poprzez umożliwienie udziału w zajęciach uczniom z różnych szkół, w tym z małych ośrodków i obszarów wiejskich, gdzie nie ma możliwości organizacji zajęć, – wypracowanie nowych metod pracy z uczniami o zainteresowaniach informatycznych, matematycznych, fizycznych i informatycznych poprzez tworzenie programów zajęć oraz zestawów zadań dostosowanych do aktualnych umiejętności uczniów, – podniesienie umiejętności uczniów w zakresie programowania i znajomości algorytmów, – wskazanie możliwych karier zawodowych związanych z matematyką, fizyką, informatyką i naukami technicznymi.
Szczegółowe kryteria wyboru projektów		Kryteria dostępu		
		1. -		
		Uzasadnienie:	-	
		2. -		
		Uzasadnienie:	-	
		3. -		
		Uzasadnienie:	-	

Strona 10 z 41

Poddziałanie 9.1.3

Projekty, których realizacja jest kontynuowana

B1.1 PROJEKT REALIZOWANY W TRYBIE SYSTEMOWYM							
Typ/typy projektów (operacji) realizowane w ramach projektu		– realizacja regionalnych programów pomocy stypendialnej dla szczególnie uzdolnionych uczniów (zwłaszcza w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych) szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym.					
Beneficjent systemowy		Departament Spraw Społecznych Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego					
Czy typ projektu (operacji) został przewidziany w SzOP do realizacji w trybie systemowym?		TAK	x	Jeżeli NIE – należy uzasadnić			
		NIE					
Okres realizacji projektu		08.2008-10.2009					
Kwota poniesionych/planowanych wydatków w projekcie		w latach 2007-2008	250 834 PLN	w roku 2009	376 600 PLN	ogółem w projekcie	627 434 PLN
Rezultaty planowane do osiągnięcia w ramach projektu	twarde	w latach 2007-2008	- 105 uczniów objętych wsparciem stypendialnym	w roku 2009	- 105 uczniów objętych wsparciem stypendialnym	na koniec realizacji projektu	- 105 uczniów objętych wsparciem stypendialnym
	miękkie		- wzrost poziomu wykształcenia uczniów szczebla gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, - zwiększenie motywacji do kształcenia w zakresie nauk ścisłych, związanych z rozwojem nauk i nowych technologii - rozwój zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia w priorytetowo traktowanych dziedzinach technicznych - zwiększenie wiary uczestników projektu w możliwości rozwoju edukacyjnego bez względu na status społeczny oraz we własną wiedzę i umiejętności, - zwiększenie udziału w zajęciach pozalekcyjnych uczestników projektu		- wzrost poziomu wykształcenia uczniów szczebla gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, - zwiększenie motywacji do kształcenia w zakresie nauk ścisłych, związanych z rozwojem nauk i nowych technologii - rozwój zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia w priorytetowo traktowanych dziedzinach technicznych - zwiększenie wiary uczestników projektu w możliwości rozwoju edukacyjnego bez względu na status społeczny oraz we własną wiedzę i umiejętności, - zwiększenie udziału w zajęciach pozalekcyjnych uczestników projektu		- wzrost poziomu wykształcenia uczniów szczebla gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, - zwiększenie motywacji do kształcenia w zakresie nauk ścisłych, związanych z rozwojem nauk i nowych technologii - rozwój zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia w priorytetowo traktowanych dziedzinach technicznych - zwiększenie wiary uczestników projektu w możliwości rozwoju edukacyjnego bez względu na status społeczny oraz we własną wiedzę i umiejętności, - zwiększenie udziału w zajęciach pozalekcyjnych uczestników projektu

Projekty, których realizacja rozpocznie się w 2009 r.

B2.1 PROJEKT PRZEWIDZANY DO REALIZACJI W TRYBIE SYSTEMOWYM					
Typ/typy projektów (operacji) przewidziane do realizacji w ramach projektu		– realizacja regionalnych programów pomocy stypendialnej dla szczególnie uzdolnionych uczniów (zwłaszcza w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych) szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym.			
Beneficjent systemowy		Departament Spraw Społecznych Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego			
Czy typ projektu został przewidziany w SzOP do realizacji w trybie systemowym?		TAK	x	Jeżeli NIE – należy uzasadnić	
		NIE			
Okres realizacji projektu		08.2009-10.2011			
Kwota planowanych wydatków w projekcie		w roku 2009	1 123 400 PLN	ogółem w projekcie	3 370 000 PLN
Rezultaty planowane do osiągnięcia w ramach projektu	twarde	w roku 2009	– 240 uczniów objętych wsparciem stypendialnym	na koniec realizacji projektu	– 480 uczniów objętych wsparciem stypendialnym
	miękkie		– wzrost poziomu wykształcenia uczniów szczególnie gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, – zwiększenie motywacji do kształcenia w zakresie nauk ścisłych, związanych z rozwojem nauk i nowych technologii – rozwój zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia w priorytetowo traktowanych dziedzinach technicznych – zwiększenie wiary uczestników projektu w możliwości rozwoju edukacyjnego bez względu na status społeczny oraz we własną wiedzę i umiejętności, – zwiększenie udziału w zajęciach pozalekcyjnych uczestników projektu		– wzrost poziomu wykształcenia uczniów szczególnie gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, – zwiększenie motywacji do kształcenia w zakresie nauk ścisłych, związanych z rozwojem nauk i nowych technologii – rozwój zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia w priorytetowo traktowanych dziedzinach technicznych – zwiększenie wiary uczestników projektu w możliwości rozwoju edukacyjnego bez względu na status społeczny oraz we własną wiedzę i umiejętności, – zwiększenie udziału w zajęciach pozalekcyjnych uczestników projektu
Szczegółowe kryteria wyboru projektów		Kryteria dostępu			
		1. -			
		Uzasadnienie:	-		
		2. -			
		Uzasadnienie:	-		
		3. -			
		Uzasadnienie:	-		

C. Wskaźniki monitorowania Działania 9.1

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika do osiągnięcia w roku 2009
Działanie 9.1	Liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie w ramach Działania	26
	Liczba szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Działania, w podziale na:	66
	a) obszary miejskie	22
	b) obszary wiejskie	44
	Liczba dzieci w wieku przedszkolnym (3-5 lat), które zakończyły udział w projekcie w ramach Działania	780
	Liczba uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych), którzy zakończyli udział w projekcie w ramach Działania	1500

KARTA DZIAŁANIA 9.2

LP. Konkursu:	A.1	Planowany termin ogłoszenia konkursu	I kw.	x	II kw.	III kw.	IV kw.	
Typ konkursu	Otwarty	☐						
	Zamknięty	☒						
Typ/typy projektów (operacji) przewidziane do realizacji w ramach konkursu	<p>1. Programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe ukierunkowane na zmniejszanie wyrównywaniu dysproporcji w osiągnięciach uczniów w trakcie procesu kształcenia oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia w szczególności obejmujące:</p> <p>a) dodatkowe zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia,</p> <p>b) doradztwo i opiekę pedagogiczno-psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu szkolnictwa (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym),</p> <p>c) dodatkowe zajęcia (pozaekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych,</p> <p>d) efektywne programy doradztwa edukacyjno – zawodowego,</p> <p>e) modernizację oferty kształcenia zawodowego i dostosowanie jej do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy (wprowadzanie nowych kierunków kształcenia, modyfikacja programów nauczania na kierunkach istniejących),</p> <p>f) współpracę szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami i instytucjami rynku pracy służącą podnoszeniu kwalifikacji zawodowych uczniów jako przyszłych absolwentów i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia (w tym zwłaszcza w zakresie praktycznych form nauczania – staże i praktyki),</p> <p>g) wyposażenie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe w nowoczesne materiały dydaktyczne (w tym podręczniki szkolne) zapewniające wysoką jakość kształcenia,</p> <p>h) wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne,</p> <p>i) wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania.</p>							
	Kryteria dostępu							
Szczegółowe kryteria wyboru projektów	1. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.							
	Uzasadnienie:	<p>Realizacja projektu wyłącznie na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>				Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1 a-i	
	<p>2. Projekt jest realizowany przez Powiat/ Miasto na prawach powiatu lub w partnerstwie organów prowadzących szkoły, w którym liderem będzie Powiat/Miasto na prawach powiatu z województwa kujawsko-pomorskiego, obejmujący szkoły zawodowe i placówki oświatowe prowadzące kształcenie zawodowe podlegające danemu organowi prowadzącemu.</p> <p>W przypadku kiedy projektodawcą jest szkoła lub placówka oświatowa będąca jednostką organizacyjną Samorządu Województwa może wystąpić z projektem samodzielnie.</p>							
	Uzasadnienie:	<p>JST mają największe doświadczenie w zakresie przedmiotowej tematyki oraz realizacji projektów edukacyjnych. Pozwoli to na ograniczenie rozdrobienia środków i przyczyni się do przygotowywania przez projektodawcę projektów kompleksowych. Ponadto zagwarantuje uzyskanie jednakowej i kompleksowej pomocy dla wszystkich szkół i placówek. Przyczyni się również do bardziej efektywnego i celowego wydatkowania środków np. poprzez zmniejszenie kosztów obsługi projektów. Spowoduje wyeliminowanie konkurencji pomiędzy</p>				Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1 a-i	

		szkołami i placówkami z danego powiatu oraz zapewni ich równomierny rozwój. Partnerzy muszą zawrzeć ze sobą umowę partnerską. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>		
	3. Projektodawca może złożyć maksymalnie 1 projekt w ramach konkursu.			
	Uzasadnienie:	Liczba możliwych do złożenia projektów została zawężona z uwagi na ograniczone środki finansowe oraz chęć objęcia wsparciem jak największej liczby podmiotów. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie Rejestru wniosków złożonych w odpowiedzi na konkurs.</i>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1 a-i
	Kryteria strategiczne			
	1. Projekt zakłada współpracę szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami i/ lub instytucjami rynku pracy z terenu województwa kujawsko-pomorskiego służącą podnoszeniu kwalifikacji zawodowych uczniów jako przyszłych absolwentów i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia (w tym zwłaszcza w zakresie praktycznych form nauczania – staże i praktyki).		WAGA	9
	Uzasadnienie:	Zajęcia praktyczne są jednym z najważniejszych elementów nauki zawodów. Współpraca szkół z przedsiębiorcami umożliwi placówkom prowadzącym kształcenie zawodowe lepsze dostosowanie kształcenia do wymogów rynku pracy, który stawia przed absolwentami szkół wymagania praktycznych umiejętności, a także ułatwi płynne przejście absolwentów do aktywności zawodowej. Rosnące wymagania rynku pracy oraz ciągły wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, a w konsekwencji zapotrzebowanie na wyższe kwalifikacje determinują współpracę szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami i/ lub instytucjami rynku pracy z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1 f
	2. Realizacja projektu w ramach Programu rozwojowego szkoły lub placówki oświatowej zakłada wprowadzenie poradnictwa i doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz wdrożenie innowacyjnych form nauczania i oceniania.		WAGA	6
	Uzasadnienie:	Promowanie projektów zakładających realizację poradnictwa i doradztwa edukacyjno-zawodowego dla uczniów jest niezwykle istotne z punktu widzenia potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. Ponadto uświadamianie uczniów o korzyściach płynących z wyboru danej ścieżki edukacyjnej oraz opracowanie Indywidualnego Planu Rozwoju ucznia z psychologiem oraz doradcą zawodowym umożliwi podjęcie decyzji dotyczącej dalszego kształcenia ucznia w kontekście uwarunkowań lokalnego i regionalnego rynku pracy. Ponadto tego rodzaju działania przyczynią się do zapoznania ucznia z zagadnieniami rynku pracy, wyposażą go w umiejętności aktywnego poruszania się na rynku pracy. Tego rodzaju działania w przyszłości mogą przyczynić się do zmniejszenia odsetka absolwentów szkół pozostających bez zatrudnienia w województwie kujawsko-pomorskim. Promowanie projektów polegających na wdrożeniu innowacyjnych form nauczania i oceniania ma na celu wypracowanie form nauczania atrakcyjnych dla uczniów i cechujących się większą skutecznością i efektywnością, co powinno przyczynić się do wzrostu średniej wyników egzaminu gimnazjalnego w województwie kujawsko-pomorskim na tle innych województw.	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1 d, h
Strona 15 z 41				

		<i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>		
	3. Projekt zakłada wykorzystanie specjalistycznych stanowisk do przeprowadzania zewnętrznych egzaminów zawodowych zakupionych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2004-2006.		WAGA	3
	Uzasadnienie:	<p>Rekomendacja kryterium wynika z konieczności zapewnienia wykorzystania sprzętu służącego przygotowaniu i przeprowadzaniu egzaminów zawodowych, który został zakupiony w latach 2004 – 2006 ze środków SPO Rozwój Zasobów Ludzkich i którego przeznaczeniem jest podwyższanie jakości kształcenia zawodowego.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1 c
	4. Wnioskodawca ma podpisaną umowę i realizuje projekt w ramach jednego z poniższych programów: a) Oś priorytetowa 3. Rozwój infrastruktury społecznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (komplementarność w zakresie wsparcia inwestycji w infrastrukturę edukacyjną), b) Oś priorytetowa 7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (komplementarność w zakresie wsparcia inwestycji w infrastrukturę edukacyjną), c) EFR albo EFRROW (komplementarność w zakresie edukacji), d) Program Leonardo da Vinci (komplementarność w zakresie innowacyjnych rozwiązań edukacyjnych podnoszenia jakości kształcenia).		WAGA	2
	Uzasadnienie:	<p>W celu uzyskania dodatkowych punktów beneficjent musi mieć podpisaną umowę i realizować projekt w ramach jednego z powyższych programów. Projekt komplementarny pozwoli na uzupełnienie lub poszerzenie realizowanego w obrębie szkoły projektu o środki finansowe z innego programu.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1 a-i

C. Wskaźniki monitorowania Działania 9.2

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika do osiągnięcia w roku 2009
Działanie 9.2	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które wdrożyły programy rozwojowe	15
	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych	15
	Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych), którzy zakończyli udział w projekcie w ramach Działania	683

KARTA DZIAŁANIA 9.3

LP. Konkursu:	A.1	Planowany termin ogłoszenia konkursu	I kw.	II kw.	x	III kw.	IV kw.	
Typ konkursu	Otwarty							
	Zamknięty	x						
Typ/typy projektów (operacji) przewidziane do realizacji w ramach konkursu	<ol style="list-style-type: none"> 1. kształcenie w formach szkolnych osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych uzupełnieniem lub podwyższeniem swojego wykształcenia i kwalifikacji ogólnych i zawodowych, 2. programy formalnego potwierdzania kwalifikacji ogólnych i zawodowych zdobytych w sposób pozaformalny i nieformalny (wsparcie dla osób, które z własnej inicjatywy deklarują chęć przystąpienia do egzaminu zewnętrznego i potwierdzenia posiadanych kwalifikacji), 3. usługi doradcze dla osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych kształceniem formalnym w zakresie wyboru kierunku i formy kształcenia formalnego w kontekście potrzeb regionalnego lub lokalnego rynku pracy, 4. wsparcie dla szkół dla dorosłych, placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego w zakresie kształcenia formalnego ukierunkowane na: <ul style="list-style-type: none"> – monitorowanie potrzeb oraz rozszerzanie lub dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy, – podwyższanie jakości oferty edukacyjnej w tym również w przypadku form pozaszkolnych – ubieganie się o akredytację kuratora oświaty, – rozwój innowacyjnych form kształcenia ustawicznego, w tym również w formie learningu. 							
Szczegółowe kryteria wyboru projektów	Kryteria dostępu							
	1. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.							
	Uzasadnienie:	Realizacja projektu wyłącznie na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>				Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3, 4	
	2. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę) na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.							
	Uzasadnienie:	Realizacja projektu przez projektodawcę, który ma biuro/siedzibę na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto wspieranie rozwoju zasobów ludzkich w regionie będzie ułatwione poprzez zlokalizowanie biura/siedziby projektodawcy na terenie województwa. W biurze/siedzibie musi być dostępna pełna dokumentacja wdrażanego projektu (dokumentacja ta powinna dotyczyć dokumentów merytorycznych i finansowych związanych z realizowanym wsparciem) oraz kluczowym personelem realizującym projekt (personel zarządzający projektem wskazany we wniosku). <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>				Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3, 4	
	3. Grupę docelową w projekcie stanowią w przypadku projektów skierowanych do osób: osoby zamieszkujące województwo kujawsko-pomorskie w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego; w przypadku projektów skierowanych do szkół, placówek, partnerów społeczno-gospodarczych i pracodawców wsparcie udzielane będzie podmiotom posiadającym siedzibę na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.							
Uzasadnienie:	Realizacja projektu, w którym grupa docelowa ma meldunek lub siedzibę na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia (podział środków jest dokonywany zgodnie z algorytmem pomiędzy poszczególne województwa) oraz wynika z konieczności wspierania osób i podmiotów z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści</i>				Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3, 4		

		Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.		
Kryteria strategiczne				
1. W ramach projektu zostaną opracowane i upowszechnione programy i pomoce dydaktyczne służące kształceniu na odległość.			WAGA	6
Uzasadnienie:	W Polsce model kształcenia na odległość jest mało popularny i znajduje się ciągle w sferze marginalnych działań w obszarze edukacji. Wśród głównych barier e-learningu znajduje się brak odpowiedniego zaplecza organizacyjno-technicznego i pomocy dydaktycznych. <i>Evaluacja działań skierowanych na rzecz systemu kształcenia i szkolenia w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego</i> pokazała potrzebę preferowania projektów zawierających elementy opracowania programów i pomocy dydaktycznych w zakresie nauczania na odległość. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>		Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3, 4
2. Grupę docelową projektu w co najmniej 40% stanowią osoby należące do grupy wiekowej 45+ <u>oraz</u> w ramach projektu przewidziane jest objęcie wsparciem dostosowanym do potrzeb poszczególnych uczestników w tym wieku (w porozumieniu z samymi uczestnikami).			WAGA	9
Uzasadnienie:	Uczestnictwo na poziomie statystycznie istotnym gwarantuje, iż udział przedstawicieli tej grupy nie jest przypadkowy, zaś objęcie zindywidualizowanym wsparciem pozwala racjonalnie zaplanować ścieżkę zatrudnienia i kariery zawodowej starszych pracowników. Zaangażowanie uczestników w opracowywanie formuły wsparcia jest zgodne z zasadą <i>empowerment</i> , wykorzystywaną w projektach realizowanych w ramach PIW EQUAL. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>		Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3
3. Projekt zakłada wykorzystanie specjalistycznych stanowisk do przeprowadzania zewnętrznych egzaminów zawodowych zakupionych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2004-2006.			WAGA	3
Uzasadnienie:	Rekomendacja kryterium wynika z konieczności zapewnienia wykorzystania sprzętu służącego przygotowaniu i przeprowadzaniu egzaminów zawodowych, który został zakupiony w latach 2004 – 2006 ze środków SPO Rozwój Zasobów Ludzkich i którego przeznaczeniem jest podwyższanie jakości kształcenia zawodowego. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>		Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2
4. Wnioskodawca ma podpisaną umowę i realizuje projekt w ramach jednego z poniższych programów: a) Oś priorytetowa 3. Rozwój infrastruktury społecznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (komplementarność w zakresie wsparcia inwestycji w infrastrukturę edukacyjną), b) Oś priorytetowa 7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (komplementarność w zakresie wsparcia inwestycji w infrastrukturę edukacyjną), c) EFR albo EFRROW (komplementarność w zakresie edukacji), d) Program Leonardo da Vinci (komplementarność w zakresie innowacyjnych rozwiązań edukacyjnych podnoszenia jakości kształcenia).			WAGA	2
Uzasadnienie:	W celu uzyskania dodatkowych punktów beneficjent musi mieć podpisaną umowę i realizować projekt w ramach jednego z powyższych programów. Projekt		Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3, 4

Strona 19 z 41

		komplementarny pozwoli na uzupełnienie lub poszerzenie realizowanego w obrębie szkoły projektu o środki finansowe z innego programu. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>		
--	--	---	--	--

C. Wskaźniki monitorowania Działania 9.3

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika do osiągnięcia w roku 2009
Działanie 9.3	Liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w formalnym kształceniu ustawicznym w ramach Działania, w tym:	650
	a) osoby należące do grupy wiekowej 45+	130

KARTA DZIAŁANIA 9.4

LP. Konkursu:	A.1	Planowany termin ogłoszenia konkursu		I kw.	II kw.	III kw.	x	IV kw.
Typ konkursu	Otwarty							
	Zamknięty	x						
Typ/typy projektów (operacji) przewidziane do realizacji w ramach konkursu	<div>1. studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne i doskonalące dla nauczycieli w zakresie zgodnym z lokalną i regionalną polityką edukacyjną (w tym przygotowanie do nauczania drugiego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć),</div> <div>2. studia podyplomowe, kursy i szkolenia oraz inne formy podwyższania kwalifikacji pracowników placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu,</div> <div>3. studia wyższe oraz kursy kwalifikacyjne dla nauczycieli zainteresowanych podwyższeniem lub uzupełnieniem posiadanego wykształcenia,</div> <div>4. studia podyplomowe i kursy doskonalące dla nauczycieli i pracowników administracji oświatowej w zakresie organizacji, zarządzania, finansowania oraz monitoringu działalności oświatowej,</div> <div>5. programy przekwalifikowania nauczycieli szkolnych w związku ze zmieniającą się sytuacją demograficzną (niż szkolny) w kierunku kształcenia ustawicznego (osób dorosłych).</div>							
Szczegółowe kryteria wyboru projektów	Kryteria dostępu							
	1. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.							
	Uzasadnienie:	Realizacja projektu wyłącznie na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>				Stosuje się do typu/typów operacji (nr)		1, 2, 3, 4, 5
	2. Grupę docelową w projekcie stanowią osoby zamieszkujące województwo kujawsko-pomorskie w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego.							
	Uzasadnienie:	Realizacja projektów, w których grupa docelowa ma meldunek na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania osób z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>				Stosuje się do typu/typów operacji (nr)		1, 2, 3, 4, 5
	3. Projekt jest realizowany wyłącznie w partnerstwie obejmującym swoim zasięgiem co najmniej 35 jst z województwa kujawsko-pomorskiego. Do partnerstwa mogą również przystąpić inne podmioty z województwa nie będące jst, przy czym Liderem projektu realizowanego w partnerstwie musi być jst.							
	Uzasadnienie:	JST mają największe doświadczenie w zakresie przedmiotowej tematyki oraz realizacji projektów edukacyjnych. Pozwoli to na ograniczenie rozdrobienia środków i przyczyni się do przygotowywania przez projektodawcę projektów kompleksowych. Ponadto zagwarantuje uzyskanie jednakowej i kompleksowej pomocy dla wszystkich osób z grupy docelowej. Przyczyni się również do bardziej efektywnego i celowego wydatkowania środków np. poprzez zmniejszenie kosztów obsługi projektów. JST najlepiej znają i potrafią rozwiązać problemy grupy docelowej. Partnerzy muszą zawrzeć ze sobą umowę partnerską. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>				Stosuje się do typu/typów operacji (nr)		1, 2, 3, 4, 5
	Kryteria strategiczne							
	1. Projekt zakłada doskonalenie nauczycieli w zakresie wykorzystywania ICT w procesie nauczania.						WAGA	12
	Uzasadnienie:	Wymagania współczesnego rynku pracy powodują konieczność stosowania ICT na każdym etapie				Stosuje się do typu/typów		1, 2, 3, 4, 5

		kształcenia. Aby jednak było to możliwe kadra pedagogiczna powinna być w tym zakresie dobrze przygotowana. <i>Ewaluacja działań skierowanych na rzecz systemu kształcenia i szkolenia w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego</i> pokazała potrzebę preferowania projektów zakładających doskonalenie nauczycieli w zakresie wykorzystywania ICT w procesie nauczania. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>	operacji (nr)	
	2. Grupę docelową projektu w co najmniej 20% stanowią osoby należące do grupy wiekowej 45+ oraz w ramach projektu przewidziane jest objęcie wsparciem dostosowanym do potrzeb poszczególnych uczestników w tym wieku (w porozumieniu z samymi uczestnikami).		WAGA	6
	Uzasadnienie:	Uczestnictwo na poziomie statystycznie istotnym gwarantuje, iż udział przedstawicieli tej grupy nie jest przypadkowy, zaś objęcie zindywidualizowanym wsparciem pozwala racjonalnie zaplanować ścieżkę zatrudnienia i kariery zawodowej starszych pracowników. Zaangażowanie uczestników w opracowywanie formuły wsparcia jest zgodne z zasadą <i>empowerment</i> , wykorzystywaną w projektach realizowanych w ramach PIW EQUAL. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3, 4, 5
	3. Wnioskodawca ma podpisaną umowę i realizuje projekt w ramach jednego z poniższych programów: a) Oś priorytetowa 3. Rozwój infrastruktury społecznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (komplementarność w zakresie wsparcia inwestycji w infrastrukturę edukacyjną), b) Oś priorytetowa 7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (komplementarność w zakresie wsparcia inwestycji w infrastrukturę edukacyjną), c) EFR albo EFRROW (komplementarność w zakresie edukacji), d) Program Leonardo da Vinci (komplementarność w zakresie innowacyjnych rozwiązań edukacyjnych podnoszenia jakości kształcenia).		WAGA	2
	Uzasadnienie:	W celu uzyskania dodatkowych punktów beneficjent musi mieć podpisaną umowę i realizować projekt w ramach jednego z powyższych programów. Projekt komplementarny pozwoli na uzupełnienie lub poszerzenie realizowanego w obrębie szkoły projektu o środki finansowe z innego programu. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3, 4, 5

C. Wskaźniki monitorowania Działania 9.4

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika do osiągnięcia w roku 2009
Działanie 9.4	Liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach, w tym:	500
	a) nauczyciele na obszarach wiejskich	400
	b) nauczyciele kształcenia zawodowego	50
	Liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w długich formach.	250
	Liczba nauczycieli z grupy wiekowej 45+, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich i długich formach w ramach Działania.	150

KARTA DZIAŁANIA 9.5

LP. Konkursu:	A.1	Planowany termin ogłoszenia konkursu	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	x
Typ konkursu	Otwarty	☐					
	Zamknięty	☒					
Typ/typy projektów (operacji) przewidziane do realizacji w ramach konkursu	<p>1. tworzenie i wsparcie działalności inicjatyw ukierunkowanych na pobudzenie świadomości środowisk lokalnych i ich zaangażowanie w działania na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich,</p> <p>2. projekty przyczyniające się do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców obszarów wiejskich oraz rozwoju usług edukacyjnych na tych obszarach,</p> <p>3. działania informacyjno – promocyjne, szkoleniowe, doradcze podnoszące świadomość mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie korzyści płynących z kształcenia i szkolenia.</p>						
Szczegółowe kryteria wyboru projektów	Kryteria dostępu						
	1. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.						
	Uzasadnienie:	<p>Realizacja projektu wyłącznie na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>				Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3
	2. Beneficjent prowadzi działalność na obszarze terytorialnym objętym realizacją projektu.						
	Uzasadnienie:	<p>Charakter inicjatywy lokalnej wymaga od projektów realizowanych w ramach Działania, iż udzielane wsparcie musi wynikać w jakiś sposób z potrzeby społeczności lokalnej np. służyć rozwiązaniu problemu zdiagnozowanego przez tę społeczność lub służyć pobudzeniu aktywności tj. zwiększeniu własnych zdolności społeczności lokalnej do diagnozowania i rozwiązywania problemów w zakresie objętym Działaniem. Rekomendowane kryterium urzeczywistnia charakter inicjatywy lokalnej i daje gwarancję zaangażowania podmiotów działających na poziomie lokalnym w realizację projektu.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>				Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3
	Kryteria strategiczne						
1. Projekt jest realizowany przez partnerstwa JST z organizacją pozarządową.					WAGA	17	
Uzasadnienie:	<p>IP uważa, że w przypadku typów projektów możliwych do realizacji w ramach Działania 9.5 najbardziej efektywnym sposobem osiągnięcia najlepszych wyników gwarantują projekty realizowane przez partnerstwa lokalne. Takie rozwiązanie zdaniem IP spowoduje maksymalizację dostosowania pomocy do indywidualnych potrzeb beneficjentów ostatecznych oraz zapewni efektywne wsparcie w procesie podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz osiągnięcie zakładanych dla Działania celów i rezultatów określonych w projektach.</p> <p>IP zamierza preferować różnego rodzaju partnerstwa w województwie kujawsko-pomorskim, gdyż ma to bardzo pozytywny wpływ na rozwój współpracy między różnymi podmiotami. Współpraca taka pozwala na wymianę doświadczeń między podmiotami, zwiększa możliwości realizacji niektórych projektów oraz ma wpływ na nawiązywanie współpracy w przyszłości przy różnych innych projektach nie tylko w ramach PO KL, ale także przy innych programach, co może się przyczynić do przyspieszenia rozwoju każdego z podmiotów. Partnerzy muszą zawrzeć ze sobą</p>				Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3	

		umowę partnerską. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>		
	2. Projekt zakłada wykorzystanie centrów kształcenia na odległość na wsiach, utworzonych w ramach Działania 2.1 SPO Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006).		WAGA	3
	Uzasadnienie:	Mieszkańcy obszarów wiejskich mają utrudniony dostęp do usług ICT. Współczesna edukacja w dużej mierze opiera się zaś o wykorzystanie ICT. <i>Ewaluacja działań skierowanych na rzecz systemu kształcenia i szkolenia w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego</i> pokazała potrzebę preferowania projektów zakładających wykorzystanie zakupionego w latach 2004-2006 ze środków EFS sprzętu komputerowego. <i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i>	Stosuje się do typu/typów operacji (nr)	1, 2, 3

C. Wskaźniki monitorowania Działania 9.5

Nr Działania	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika do osiągnięcia w roku 2009
Działanie 9.5	Liczba oddolnych inicjatyw społecznych podejmowanych w ramach Działania	50

INFORMACJE NA TEMAT WDRAŻANIA PRIORYTETU IX

D. PROJEKTY INNOWACYJNE

D.1 Projekty innowacyjne wdrażane w trybie konkursowym

Lp. konkursu	D.1.1	Planowany termin ogłoszenia konkursu	I kw.	II kw.	III kw.	x	IV kw.
Typ konkursu	Otwarty						
	Zamknięty	x					
Instytucja ogłaszająca konkurs: IP / IP2	IP						
Tematy dla projektów innowacyjnych	1. Modernizacja oferty kształcenia zawodowego w powiązaniu z potrzebami lokalnego / regionalnego rynku pracy.						
	2.						
	3.						
Szczegółowe kryteria wyboru projektów	Kryteria dostępu						
	1. Minimalny okres realizacji projektu wynosi 24 miesiące.						
	Uzasadnienie:	<p>Utrzymanie trwałości przyjętych rozwiązań oraz wypracowanie właściwych efektów realizowanych działań wymaga dłuższego okresu realizacji, a jednocześnie zwiększy szansę na kontynuowanie wypracowanych w ramach projektu rozwiązań ze środków innych niż przewidziane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Taki termin zdaniem IP pozwoli na opracowanie kompleksowego i trwałego produktu, który będzie mógł być w możliwie najszybszym czasie zaadaptowany przez instytucje.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>				Stosuje się do Tematu (nr)	1
	2. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro (lub posiada siedzibę) na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. W biurze/siedzibie musi być dostępna pełna dokumentacja wdrażanego projektu (dokumentacja ta powinna dotyczyć dokumentów merytorycznych i finansowych związanych z realizowanym wsparciem) oraz kluczowym personelem realizującym projekt (personel zarządzający projektem wskazany we wniosku).						
	Uzasadnienie:	<p>Realizacja projektu przez projektodawcę, który ma biuro/siedzibę na terenie województwa jest uzasadniona regionalnym charakterem przewidzianego wsparcia oraz wynika z konieczności wspierania instytucji i podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto wspieranie rozwoju zasobów ludzkich w regionie będzie ułatwione poprzez zlokalizowanie biura/siedziby projektodawcy na terenie województwa.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>				Stosuje się do Tematu (nr)	1
	Kryteria strategiczne						
	1. Projekty realizowane w partnerstwie ponadnarodowym.					WAGA	10
	Uzasadnienie:	<p>Takie rozwiązanie zdaniem IP spowoduje maksymalizację celów projektu poprzez wypracowanie konkretnego produktu, którego wypracowanie mogłoby być niemożliwe bez współpracy ponadnarodowej.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO</i></p>				Stosuje się do Tematu (nr)	1

		KL.		
		2. Projekty realizowane w partnerstwie.	WAGA	10
	Uzasadnienie:	<p>IP uważa, że w przypadku projektów innowacyjnych najbardziej efektywnym sposobem osiągnięcia najlepszych wyników gwarantują projekty realizowane przez partnerstwa.</p> <p>IP zamierza preferować różnego rodzaju partnerstwa, gdyż ma to bardzo pozytywny wpływ na rozwój współpracy między różnymi podmiotami. Współpraca taka pozwala na wymianę doświadczeń między podmiotami, zwiększa możliwości realizacji niektórych projektów oraz ma wpływ na nawiązywanie współpracy w przyszłości przy różnych innych projektach nie tylko w ramach PO KL, ale także przy innych programach, co może się przyczynić do przyspieszenia rozwoju każdego z podmiotów.</p> <p><i>Kryterium weryfikowane na podstawie treści Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu PO KL.</i></p>	Stosuje się do Tematu (nr)	1

D.2 Projekty innowacyjne wdrażane w trybie konkursowym o charakterze upowszechniającym									
LP. Konkursu	D.2.1	Planowany termin ogłoszenia konkursu	I kw.		II kw.		III kw.		IV kw.
Typ konkursu	Otwarty								
	Zamknięty								
Instytucja ogłaszająca konkurs: IP / IP2									
Szczegółowe kryteria wyboru projektów	Kryteria dostępu								
	1.								
	Uzasadnienie:								
	2.								
	Uzasadnienie:								
	3.								
	Uzasadnienie:								
	Kryteria strategiczne								
	1.						WAGA		
	Uzasadnienie:								
	2.						WAGA		
	Uzasadnienie:								
	3.						WAGA		
	Uzasadnienie:								

D.3.1 Projekty innowacyjne wdrażane w trybie systemowym	
Instytucja odpowiedzialna za realizację projektów innowacyjnych: IP / IP2	
Temat, w ramach którego realizowany jest dany projekt	

Beneficjent systemowy				
Okres realizacji projektu				
Kwota planowanych wydatków w projekcie	w roku 2009		ogółem w projekcie	
Skrócony opis produktu/ów oraz rezultaty planowane do osiągnięcia w ramach projektu	Skrócony opis produktu/ów			
	Rezultaty w roku 2009		Rezultaty na koniec realizacji projektu	
Szczegółowe kryteria wyboru projektów	Kryteria dostępu			
	1.			
	Uzasadnienie:			
	2.			
	Uzasadnienie:			
	3.			
	Uzasadnienie:			

D.4.1 Projekty innowacyjne wdrażane w trybie systemowym o charakterze upowszechniającym

2.1.1. Projekty innowacyjne realizane w trybie systemowym z charakterem upowszechniającym				
Instytucja odpowiedzialna za realizację projektów innowacyjnych: IP / IP2				
Beneficjent systemowy				
Okres realizacji projektu				
Kwota planowanych wydatków w projekcie	w roku 2009		ogółem w projekcie	
Skrócony opis produktu/ów oraz rezultaty planowane do osiągnięcia w ramach projektu	Skrócony opis produktu/ów			
	Rezultaty w roku 2009		Rezultaty na koniec realizacji projektu	
Szczegółowe kryteria wyboru projektów	Kryteria dostępu			
	1.			
	Uzasadnienie:			
	2.			
	Uzasadnienie:			
	3.			
	Uzasadnienie:			

E. PROJEKTY PONADNARODOWE									
E.1 Projekty ponadnarodowe wdrażane w trybie konkursowym									
Nr Działania / Poddziałania									
LP. Konkursu	E.1.1	Planowany termin ogłoszenia konkursu		I kw.		II kw.		III kw.	IV kw.
Typ konkursu		Otwarty							
		Zamknięty							
Typ/typy projektów (operacji) przewidziane do realizacji w ramach konkursu		1.							
		2.							
		3.							
Forma/y działań kwalifikowalnych w ramach współpracy		1.				Stosuje się do typu/ów projektów (nr)			
		2.				Stosuje się do typu/ów projektów (nr)			
		3.				Stosuje się do typu/ów projektów (nr)			
Wyodrębnione projekty ponadnarodowe						Komponent ponadnarodowy do projektu standardowego			
Szczegółowe kryteria wyboru projektów		Kryteria dostępu							
		1.							
		Uzasadnienie:				Stosuje się do typu/ów projektów (nr)			
						Stosuje się do formy działań (nr)			
		2.							
		Uzasadnienie:				Stosuje się do typu/ów projektów (nr)			
						Stosuje się do formy działań (nr)			
		3.							
		Uzasadnienie:				Stosuje się do typu/ów projektów (nr)			
						Stosuje się do formy działań (nr)			
		Kryteria strategiczne							
		1.				WAGA			
		Uzasadnienie:				Stosuje się do typu/ów projektów (nr)			
						Stosuje się do formy działań (nr)			
		2.				WAGA			
		Uzasadnienie:				Stosuje się do typu/ów projektów (nr)			
						Stosuje się do formy działań (nr)			
		3.				WAGA			
		Uzasadnienie:				Stosuje się do typu/ów projektów (nr)			
						Stosuje się do formy działań (nr)			

E.2.1 Projekty ponadnarodowe wdrażane w trybie systemowym				
Nr Działania / Poddziałania	9.1.2			
Wyodrębniony projekt ponadnarodowy/ Komponent ponadnarodowy do projektu standardowego	Wyodrębniony projekt ponadnarodowy.			
Typ/typy projektów (operacji) przewidziane do realizacji w ramach projektu	<p>Programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie ogólne ukierunkowane na wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów i zmniejszanie dysproporcji w ich osiągnięciach edukacyjnych oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia, w szczególności obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia, - doradztwo i opieka pedagogiczno-psychologiczna dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu oświaty (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym), - programy skierowane do dzieci i młodzieży, które znajdują się poza systemem szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego (przedwcześnie opuszczający system szkolnictwa) umożliwiające ukończenie danego etapu kształcenia oraz kontynuację nauki, - dodatkowe zajęcia (pozaekscyplowe i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo-matematycznych, - rozszerzanie ofert szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno-zawodowym, informowaniem uczniów o korzyściach płynących z wyboru danej ścieżki edukacyjnej oraz możliwościach dalszego kształcenia w kontekście uwarunkowań lokalnego i regionalnego rynku pracy (szkolne ośrodki kariery), - wdrażanie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne, - wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania. 			
Forma/y działań kwalifikowalnych w ramach współpracy	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja konferencji, seminariów, warsztatów i spotkań, - prowadzenie badań i analiz, - przygotowanie tłumaczenia i wydawanie publikacji, opracowań, raportów, - adaptowanie rozwiązań wypracowanych w innym kraju, - wypracowywanie nowych rozwiązań na podstawie rozwiązań już funkcjonujących u partnera projektu. 			
Beneficjent systemowy	<p>Departament Edukacji, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p> <p>Partner – jednostka organizacyjna Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p> <p>Partner ponadnarodowy – Prawna Wspólnota Nawarry.</p>			
Czy typ projektu (operacji) został przewidziany w SzOP do realizacji w trybie systemowym?	TAK			<p>Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez realizację projektu systemowego ponadnarodowego chciałby wypracować propozycję autorskich i innowacyjnych programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania, kierowania i administrowania placówką.</p> <p>Dodatkowym elementem projektu będzie próba zaadaptowania innowacyjnych form nauczania i oceniania jako bardziej skutecznych i efektywniejszych niż tradycyjne, stanowiących alternatywę dla obecnie funkcjonujących rozwiązań systemowych oraz zaadoptowanie najlepszych rozwiązań w sferze związanej z poradnictwem i doradztwem edukacyjno-zawodowym.</p> <p>Projekt ponadnarodowy wpisuje się w realizację przyjętego Uchwałą Nr XXV/498/08 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 września 2008 roku wojewódzkiego programu operacyjnego pt: „Strategia Edukacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013”.</p> <p>Zgodnie z Częścią III strategii pn. „Partnerstwo na rzecz efektywnej edukacji w regionie” Działanie 3.3 wskazuje na podjęcie i rozwój współpracy międzynarodowej poprzez upowszechnianie sprawdzonych rozwiązań.</p> <p>Projekt ma szansę realizacji dzięki nawiązaniu współpracy z Prawną Wspólnotą Nawarry i podpisanym Porozumieniem pomiędzy Województwem Kujawsko-Pomorskim, a Prawną Wspólnotą Nawarry o współpracy międzyregionalnej.</p> <p>W związku z powyższym Departament Edukacji, Sportu i Turystyki Urzędu</p>
	NIE	X	Jeżeli NIE – należy uzasadnić	

Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego podjął działania zmierzające do wskazania najbardziej pożądaných rodzajów i form współpracy w dziedzinie edukacji ze szczególnym uwzględnieniem programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową i relacji formalno-prawnych pomiędzy szkołą i organem prowadzącym, a także praktycznych form kierowania i administrowania placówką.

Z realizacji projektu płynie szereg korzyści takich jak nawiązywanie kontaktów w innych krajach członkowskich, otwieranie możliwości dalszej współpracy w zakresie edukacji, dostęp do informacji na temat międzynarodowych osiągnięć w interesującej nas dziedzinie, wzrasta również świadomość i zrozumienie kierunków rozwoju placówek oświatowych oraz polityki edukacyjnej. Bardzo ważnym aspektem jest również dostęp do nowych pomysłów oraz możliwość dzielenia się własnymi pomysłami i przedyskutowania ich w szerszym kontekście, wykorzystanie międzynarodowego doświadczenia i wiedzy w celu przetestowania oraz udoskonalenia istniejących metod, a także opracowania nowych, możliwość zdobycia nowej wiedzy i umiejętności, czy testowanie rozwiązań w obszarach wspólnych zainteresowań oraz wzajemny wpływ na rozwój prowadzonych działań.

Adaptowanie rozwiązań systemowych w zakresie innowacyjnych form nauczania i oceniania może odbyć się jedynie za zgodą Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Natomiast adaptowanie innowacyjnych programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką, najlepszych rozwiązań w kwestii wykorzystania arkuszy organizacyjnych czy awansu zawodowego do rozwoju jakościowego szkoły i placówki oraz propozycji współpracy pomiędzy szkołą, a organem prowadzącym może zostać zrealizowane na poziomie województwa.

Projekt ma za zadanie wymianę doświadczeń oraz nawiązanie współpracy poprzez ścisłe działanie odpowiednich organów odpowiedzialnych za wprowadzanie edukacyjnych rozwiązań systemowych w Polsce.

Dlatego forma konkursowa projektu wyklucza skuteczne wprowadzenie i adaptowanie rozwiązań na poziomie województwa.

Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego wraz z Kujawsko-Pomorskim Kuratorium Oświaty na bazie i podstawie rozwiązań i podsumowań wypracowanych w toku realizacji projektu, będzie dążył do zaadaptowania konkretnych rozwiązań w sferze szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i licealnego oraz w sferze zarządzania placówką oświatową, kierowania i administrowania placówką.

Będą to rozwiązania dotyczące form i sposobów zarządzania placówkami edukacyjnymi, systemu E.S.O., wprowadzenia kredytów zamiast ocen, specyfiki hiszpańskiej matury, oferty dodatkowych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych ukierunkowanych na wspieranie kompetencji kluczowych, analizy korzyści płynących z uwarunkowań formalno-prawnych pomiędzy samorządem, a szkołą oraz zagadnień związanych z poradnictwem i doradztwem edukacyjno-zawodowym.

Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego będzie wypracowywał instrumenty, które w przyszłości posłużą w przygotowaniu wspólnie z Kuratorium Oświaty, propozycji nowych rozwiązań.

Projekt ponadnarodowy realizowany w trybie systemowym przyczyni się do osiągnięcia celów Priorytetu, wykorzystując doświadczenia partnera ponadnarodowego.

Beneficjent systemowy będzie mógł skorzystać z ciekawych, gotowych, już stosowanych w innych miejscach rozwiązań, bądź wypracowywać nowe rozwiązania przy udziale partnera.

Forma współpracy będzie dotyczyła współpracy pomiędzy instytucjami (twinning), działającymi w tym samym obszarze i udzielającymi sobie wsparcia – do takiej współpracy uprawnione są instytucje sektora publicznego oraz współpracy pomiędzy sieciami instytucji działającymi w zbliżonych obszarach - czyli projekty realizowane w partnerstwie, nawiązujące współpracę ponadnarodową z instytucjami działającymi w partnerstwie lub w sieci organizacji i instytucji.

Wiele rozwiązań systemowych dotyczących sfery edukacji wprowadzonych w Hiszpanii takich jak skuteczne metody sprawnego zarządzania szkołą,

			<p>placówką oświatową, poszukiwanie nowych, skutecznych metod w zakresie dostosowania systemu kształcenia do potrzeb gospodarki i rynku pracy, pożądana forma i rodzaj nadzoru organu prowadzącego nad szkołą, placówką oświatową czy niwelowanie różnic w dostępie oraz różnic w jakości oferty edukacyjnej, może zostać zaadaptowanych w Województwie Kujawsko-Pomorskim.</p> <p>Jednym z elementów projektu będzie próba zaadoptowania rozwiązania systemu edukacji funkcjonującego na terenie Prawnej Wspólnoty Nawarry, czyli systemu E.S.O. (Education Secundaria Obligatoria) jest to nowy etap nauczania (obowiązkowy i bezpłatny) dla wszystkich obywateli w wieku szkolnym. Trwa on 4 lata po zakończeniu etapu nauczania podstawowego. Daje wykształcenie niezbędne do kontynuacji nauki w szkole typu liceum ogólnokształcącego czy średniej zawodowej. Głównym celem tego etapu nauczania jest wyjście naprzeciw różnorodnym zainteresowaniom, motywacjom i możliwościom uczniów.</p> <p>Aby tego dokonać wprowadzono ulepszenia w organizacji szkół i w nauczaniu, a poszczególne trymestry ESO zalicza się chodząc na lekcje z poszczególnych przedmiotów zwanych <u>kredytami</u>. Jeden kredyt liczy 35 godzin lekcyjnych. Kredyty z jednego przedmiotu mogą być połączone, tak aby w sumie trwały cały rok.</p> <p>Przedstawione powyżej rozwiązania po dogłębnej analizie sposobu i etapów wprowadzenia ich do systemu oświaty w Hiszpanii są zasadnym przyczynkiem do ich zaadoptowania i wdrożenia, co ściśle wiąże się z wdrożeniem programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania.</p> <p>Aby tego dokonać należy jednak najpierw zapoznać się ze szczegółowymi rozwiązaniami formalno-prawnymi oraz merytorycznymi, które funkcjonują na terenie Hiszpanii w przedmiotowej materii.</p> <p>Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest organem prowadzącym dla 16 szkół i placówek oświatowych na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Proponowany projekt systemowy zaowocuje w pierwszej kolejności adaptowaniem najlepszych rozwiązań w przedmiotowych placówkach, natomiast w szerszym kontekście będzie ambitną próbą zaadoptowania najlepszych rozwiązań systemowych w sferze edukacji po zaakceptowaniu ich przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.</p> <p>Partnerami w projekcie będą jednostka budżetowa Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli oraz Prawna Wspólnota Nawarry.</p>	
Okres realizacji projektu	04.2009 – 12.2009			
Kwota planowanych wydatków w projekcie	w roku 2009	500.000 PLN	ogółem w projekcie	500.000 PLN
Rezultaty planowane do osiągnięcia w ramach projektu	w roku 2009	<p>Rezultaty miękkie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymiana doświadczeń w zakresie konkretnych rozwiązań systemów edukacji funkcjonujących w obu regionach partnerskich ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki systemu partnera; tj. sposobów i form zarządzania placówką oświatową, administrowania i kierowania placówką przez dyrektora oraz organ prowadzący, a także systemu E.S.O., matury, propozycji zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych, relacji formalno-prawnych samorząd – szkoła oraz poradnictwa i doradztwa edukacyjno-zawodowego, 	na koniec realizacji projektu	<p>Rezultaty miękkie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymiana doświadczeń w zakresie konkretnych rozwiązań systemów edukacji funkcjonujących w obu regionach partnerskich ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki systemu partnera; tj. sposobów i form zarządzania placówką oświatową, administrowania i kierowania placówką przez dyrektora oraz organ prowadzący, a także systemu E.S.O., matury, propozycji zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych, relacji formalno-prawnych samorząd – szkoła oraz poradnictwa i doradztwa edukacyjno-zawodowego, - lepsze zrozumienie i większa świadomość mocnych i słabych stron systemów kształcenia i zarządzania

Strona 32 z 41

- lepsze zrozumienie i większa świadomość mocnych i słabych stron systemów kształcenia i zarządzania placówką, w szczególności w zakresie innowacyjnych form nauczania i oceniania oraz efektywnych narzędzi zarządzania placówką oświatową,

- dostęp do nowych pomysłów oraz możliwość dzielenia się własnymi pomysłami i przedyskutowania ich w szerszym kontekście,

- możliwość zdobycia nowej wiedzy w zakresie innowacyjnych form nauczania i oceniania oraz efektywnych narzędzi zarządzania placówką oświatową.

Rezultaty twarde:

- prezentacja i adaptowanie najlepszych rozwiązań w sferze edukacji na poziomie szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego, licealnego oraz poradnictwa i doradztwa edukacyjno-zawodowego dotyczących uwarunkowań i rozwiązań formalno-prawnych pomiędzy samorządem i szkołą, sposobów i form zarządzania placówką oświatową przez dyrektora oraz organ prowadzący, oceniania uczniów, systemu E.S.O., matury, propozycji zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych, a także poradnictwa i doradztwa edukacyjno-zawodowego.

- adaptowanie i wdrażanie rozwiązań przyczyniających się do poprawy jakości nauczania w ramach zarządzania placówką oświatową,

- opracowanie naukowe prezentujące wyniki wizyt studyjnych, warsztatów, spotkań, badań, raportów i analiz dotyczących sposobów i form zarządzania placówką oświatową, kierowania placówką oświatową przez dyrektora i zarządzania placówką oświatową przez organ prowadzący, propozycji zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych, systemu E.S.O., wprowadzenia-kredytów zamiast ocen, matury oraz uwarunkowań i rozwiązań formalno-prawnych pomiędzy samorządem i szkołą

placówką, w szczególności w zakresie innowacyjnych form nauczania i oceniania oraz efektywnych narzędzi zarządzania placówką oświatową,

- dostęp do nowych pomysłów oraz możliwość dzielenia się własnymi pomysłami i przedyskutowania ich w szerszym kontekście,

- możliwość zdobycia nowej wiedzy w zakresie innowacyjnych form nauczania i oceniania oraz efektywnych narzędzi zarządzania placówką oświatową.

Rezultaty twarde:

- prezentacja i adaptowanie najlepszych rozwiązań na poziomie szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego, licealnego oraz poradnictwa i doradztwa edukacyjno-zawodowego dotyczących uwarunkowań i rozwiązań formalno-prawnych pomiędzy samorządem i szkołą, sposobów i form zarządzania placówką oświatową przez dyrektora oraz organ prowadzący, oceniania uczniów, systemu E.S.O., matury, propozycji zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych, a także poradnictwa i doradztwa edukacyjno-zawodowego.

- adaptowanie i wdrażanie rozwiązań przyczyniających się do poprawy jakości nauczania w ramach zarządzania placówką oświatową,

- opracowanie naukowe prezentujące wyniki wizyt studyjnych, warsztatów, spotkań, badań, raportów i analiz dotyczących sposobów i form zarządzania placówką oświatową, kierowania placówką oświatową przez dyrektora i zarządzania placówką oświatową przez organ prowadzący, propozycji zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych, systemu E.S.O., wprowadzenia-kredytów zamiast ocen, matury oraz uwarunkowań i rozwiązań formalno-prawnych pomiędzy samorządem i szkołą (opracowanie będzie przekazane do konsultacji Kujawsko-Pomorskiemu Kuratorowi Oświaty oraz Ministerstwu Edukacji Narodowej),

- liczba spotkań prezentujących doświadczenia, metody wykorzystywane w systemie edukacji w każdym kraju – 5,

		(opracowanie będzie przekazane do konsultacji Kujawsko-Pomorskiemu Kuratorowi Oświaty oraz Ministerstwu Edukacji Narodowej),	
		- liczba spotkań prezentujących doświadczenia, metody wykorzystywane w systemie edukacji w każdym kraju – 5,	
Szczegółowe kryteria wyboru projektów	Kryteria dostępu		
	1. -		
	Uzasadnienie:		-
	2. -		
	Uzasadnienie:		-
	3. -		
	Uzasadnienie:		-

F. REALIZOWANE PROJEKTY INDYWIDUALNE					
Tytuł projektu indywidualnego					
Beneficjent projektu indywidualnego					
Okres realizacji projektu/typu projektu				Czy projekt stanowi element grupy projektów (należy wskazać ewentualne powiązania)?	
Wielkość planowanych wydatków w roku obowiązywania Planu działania				Całkowity budżet projektu indywidualnego	
Rezultaty planowane do osiągnięcia w ramach projektu	twarde	w roku 2009	-	na koniec realizacji projektu	-
	miękkie		-		-

G. OPIS MECHANIZMÓW ZAPEWNIAJĄCYCH KOMPLEMENTARNOŚĆ DZIAŁAŃ PRZEWIDZIANYCH W PRIORYTECIE FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW EFS Z DZIAŁANAMI WSPÓLFINANSOWANYMI PRZEZ INNE ŚRODKI WSPÓLNOTOWE

Nad celowością działań koordynacyjnych i zapewnieniem realizacji spójnej polityki na poziomie Województwa Kujawsko – Pomorskiego w zakresie wykorzystania funduszy unijnych czuwa Podkomitet Monitorujący PO KL Województwa Kujawsko – Pomorskiego. Do zadań Podkomitetu Monitorującego PO KL WK-P należy zapewnienie koordynacji oraz komplementarności procesu wdrażania priorytetów PO KL na terenie Województwa Kujawsko – Pomorskiego z działaniami realizowanymi w ramach innych programów, współfinansowanych z funduszy strukturalnych m.in. Funduszu Spójności Unii Europejskiej oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Obszarów Wiejskich.

W związku z rozpoczęciem przygotowań do opracowania Planu Działania na 2009 rok dla *Priorytetu IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach* Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Instytucja Pośrednicząca powołała Grupę Roboczą ds. edukacji odpowiedzialną za ich należyte sporządzenie. Głównym zadaniem Grupy roboczej jest zapewnienie na każdym etapie prac nad Planem Działania konsultacji treści przygotowanego dokumentu oraz lepszą koordynację działań podejmowanych w ramach systemu wdrażania PO KL przez podmioty zaangażowane w ten proces w województwie kujawsko-pomorskim. Grupa robocza wypracowuje mechanizmy służące zapewnieniu komplementarności wsparcia udzielanego ze wszystkich dostępnych w regionie funduszy UE (m.in. EFS, EFRR, EFRROW).

Takie działania pozwalają na wybór i dofinansowanie tych projektów, które wykazują spójność i powiązanie z innymi projektami, realizowanymi dzięki środkom z różnych funduszy UE oraz przyczyniają się do osiągnięcia strategicznych z punktu widzenia rozwoju regionu celów społeczno - gospodarczych.

Samorząd Województwa przygotował kilka komplementarnych przedsięwzięć obejmujących jednocześnie wdrażanie indywidualnych projektów infrastrukturalnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko - Pomorskiego, polegających na wsparciu inwestycji w infrastrukturę edukacyjną, poprzez dostarczenie szkołom niezbędnego wyposażenia oraz w zakresie wprowadzania innowacyjnych rozwiązań edukacyjnych podnoszenia jakości kształcenia, uwzględniające projekty dotyczące szkolenia nauczycieli (Działanie 9.4 PO KL) i wdrażania w szkołach stosownych programów rozwojowych (Poddziałanie 9.1.2 PO KL) oraz programy stypendialne dla uzdolnionej młodzieży (Poddziałanie 9.1.3). Do projektów tych należą m.in. Poprawa jakości kształcenia uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i zawodowych poprzez budowę hali i basenu przy Zespole Szkół Nr 2 im. Unii Europejskiej w Rypinie, Budowa Sali gimnastycznej z zapleczem dydaktycznym dla Zespołu Szkół Zawodowych w Wąbrzeźnie, Projekty realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego stanowią komplementarność z EFRR i EFRROW w zakresie innowacyjnych rozwiązań edukacyjnych podnoszenia jakości kształcenia. Realizacja projektów systemowych w ramach Poddziałania 9.1.2 i Działania 9.4 stanowi gwarancję komplementarności działań „miękkich” (EFS) z „twardymi” (EFRR).

Ponadto Priorytet IX jest komplementarny z Priorytetem III Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w następującym zakresie:

1. *Poddziałanie 9.1.2* projekty dotyczące „Programów rozwojowych szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie ogólne ukierunkowane na wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów i zmniejszanie dysproporcji w ich osiągnięciach edukacyjnych oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia” mogą stać się komplementarne z następującymi działaniami/poddziałaniami realizowanymi w ramach Priorytetu III:
  - *Poddziałanie 3.3.4* projekty w zakresie ponadregionalnych programów rozwijania kompetencji kluczowych uczniów, w szczególności w zakresie: technologii informacyjno – komunikacyjnych, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych (II edycja konkursu na ten projekt jest uwzględniona w PD dla Priorytetu III na rok 2009 r.) oraz Projekty w zakresie opracowania innowacyjnych programów dotyczących m.in. kształcenia w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych oraz przedsiębiorczości (konkurs na opracowanie takich programów jest uwzględniony w PD dla Priorytetu III na 2009 r.)
  - *Poddziałanie 3.3.3* projekt systemowy dotyczący upowszechniania innowacyjnych programów i metod oraz najlepszych praktyk (dydaktycznych i organizacyjnych), m.in. poprzez rozwój portalu edukacyjnego Scholaris (projekt uwzględniony w PD dla Priorytetu III na 2009 r.)
2. *Poddziałanie 9.2*, projekty dotyczące „Programów rozwojowych szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe ukierunkowane na wyrównywanie dysproporcji uczniów w trakcie procesu kształcenia oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia” mogą stać się komplementarne m.in. z następującymi działaniami/ poddziałaniami realizowanymi w ramach Priorytetu III:
  - *Poddziałanie 3.4.3*, projekt „Opracowanie modelu doradztwa zawodowego oraz internetowego systemu poradnictwa edukacyjno – zawodowego” (projekt systemowy uwzględniony w PD dla priorytetu III na 2009 r.)

Jednocześnie Projekty w ramach Działania 9.2 mogą wykorzystywać efekty wspomnianych powyżej projektów realizowanych w ramach Poddziałania 3.3.3 i Poddziałania 3.3.4 Priorytetu III.

H. Wskaźniki monitorowania Priorytetu wg celów szczegółowych

Nazwa wskaźnika	Planowana wartość wskaźnika do osiągnięcia do końca 2009 r	Wartość docelowa wskaźnika	Planowany stopień realizacji wskaźnika
PRIORYTET IX			
Cel szczegółowy 1. Zmniejszenie nierówności w upowszechnieniu edukacji, szczególnie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi			
Wskaźniki produktu			
Liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie w ramach Priorytetu	34	83	40,96%
Liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w formalnym kształceniu ustawicznym w ramach Priorytetu, w tym:	1055	8088	13,04%
osoby należące do grupy wiekowej 45+	130	1617	8,04%
Liczba oddolnych inicjatyw społecznych podejmowanych w ramach Priorytetu	65	113	57,52%
Liczba dzieci w wieku przedszkolnym (3-5 lat), które zakończyły udział w projekcie w ramach Priorytetu	780	2340	33,33%
Wskaźniki rezultatu			
Odsetek dzieci w wieku 3 – 5 lat uczestniczących w różnych formach edukacji przedszkolnej w ramach Priorytetu na obszarach wiejskich w stosunku do ogólnej liczby dzieci w tej grupie	2,96%	8,88%	n/d
Odsetek osób w wieku 25-64 lat, które uczestniczyły w formalnym kształceniu ustawicznym (w ramach systemu oświaty) w stosunku do całkowitej liczby osób w tej grupie wiekowej, w tym:	0,09%	0,71%	n/d
Odsetek osób należących do grupy wiekowej 45+	0,02%	0,29%	n/d
Odsetek gmin, w których zrealizowano oddolne inicjatywy społeczne w ramach Priorytetu w stosunku do wszystkich gmin	45,14%	78,47%	n/d
Odsetek dzieci w wieku przedszkolnym, (3-5 lat), które zakończyły udział w projekcie w ramach Priorytetu w stosunku do ogólnej liczby dzieci w tej grupie	1,31%	3,94%	n/d
Cel szczegółowy 2. Zmniejszenie nierówności w jakości usług edukacyjnych, szczególnie pomiędzy obszarach wiejskimi i miejskimi (w zakresie kształcenia ogólnego)			
Cel szczegółowy 3. Podniesienie atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego			
Cel szczegółowy 4. Wzmocnienie rozwoju zawodowego i podnoszenie kwalifikacji nauczycieli na obszarach wiejskich			

Nazwa wskaźnika	Planowana wartość wskaźnika do osiągnięcia do końca 2009 r	Wartość docelowa wskaźnika	Planowany stopień realizacji wskaźnika
PRIORYTET IX			
Cel szczegółowy 1. Zmniejszenie nierówności w upowszechnieniu edukacji, szczególnie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi			
Cel szczegółowy 2. Zmniejszenie nierówności w jakości usług edukacyjnych, szczególnie pomiędzy obszarach wiejskimi i miejskimi (w zakresie kształcenia ogólnego)			
Wskaźniki produktu			
Liczba szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu, w podziale na:	106	803	13,20%
a) obszary miejskie	36	265	13,58%
b) obszary wiejskie	70	538	13,01%
Liczba uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych), którzy zakończyli udział w projekcie w ramach Priorytetu	1500	3960	37,88%
Wskaźniki rezultatu			
Odsetek szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu, w podziale na:	8,05%	60,97%	n/d
a) obszary miejskie	6,44%	47,41%	n/d
b) obszary wiejskie	10,12%	77,75%	n/d
Odsetek uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych), którzy zakończyli udział w projekcie w ramach Priorytetu w stosunku do ogólnej liczby uczniów w tej grupie	0,54%	1,42%	n/d
Cel szczegółowy 3. Podniesienie atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego			
Cel szczegółowy 4. Wzmocnienie rozwoju zawodowego i podnoszenie kwalifikacji nauczycieli na obszarach wiejskich			

Nazwa wskaźnika	Planowana wartość wskaźnika do osiągnięcia do końca 2009 r	Wartość docelowa wskaźnika	Planowany stopień realizacji wskaźnika
PRIORYTET IX			
Cel szczegółowy 1. Zmniejszenie nierówności w upowszechnieniu edukacji, szczególnie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi			
Cel szczegółowy 2. Zmniejszenie nierówności w jakości usług edukacyjnych, szczególnie pomiędzy obszarach wiejskimi i miejskimi (w zakresie kształcenia ogólnego)			
Cel szczegółowy 3. Podniesienie atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego			
Wskaźniki produktu			
Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które wdrożyły programy rozwojowe	25	204	12,25%
Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych	25	153	16,34%
Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych), którzy zakończyli udział w projekcie w ramach Priorytetu	683	1800	37,94%
Wskaźniki rezultatu			
Odsetek szkół prowadzących kształcenie zawodowe, które wdrożyły programy rozwojowe w relacji do wszystkich szkół tego typu	7,76%	63,35%	n/d
Odsetek szkół prowadzących kształcenie zawodowe, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych, w relacji do wszystkich szkół tego typu	7,76%	47,52%	n/d
Liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach Priorytetu	300	1836	16,34%
Odsetek uczniów i słuchaczy szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych), którzy zakończyli udział w projekcie w ramach Priorytetu w stosunku do ogólnej liczby uczniów w tej grupie	1,34%	3,55%	n/d
Cel szczegółowy 4. Wzmocnienie rozwoju zawodowego i podnoszenie kwalifikacji nauczycieli na obszarach wiejskich			

PRIORYTET IX

Cel szczegółowy 1. Zmniejszenie nierówności w upowszechnieniu edukacji, szczególnie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi

Cel szczegółowy 2. Zmniejszenie nierówności w jakości usług edukacyjnych, szczególnie pomiędzy obszarach wiejskimi i miejskimi (w zakresie kształcenia ogólnego)

Cel szczegółowy 3. Podniesienie atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego

Cel szczegółowy 4. Wzmocnienie rozwoju zawodowego i podnoszenie kwalifikacji nauczycieli na obszarach wiejskich

Wskaźniki produktu

Liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach, w tym:	730	4599	15,87%
a) nauczyciele na obszarach wiejskich	584	3667	15,93%
b) nauczyciele kształcenia zawodowego	73	457	15,97%
Liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w długich formach.	250	2500	10,00%
Liczba nauczycieli z grupy wiekowej 45+, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich i długich formach w ramach Priorytetu.	150	1420	10,56%

Wskaźniki rezultatu

Odsetek nauczycieli, którzy podnieśli swoje kompetencje w wyniku doskonalenia zawodowego w krótkich formach w relacji do ogólnej liczby nauczycieli, w tym:	2,60%	16,38%	n/d
a) nauczyciele na obszarach wiejskich	7,12%	44,69%	n/d
b) nauczyciele kształcenia zawodowego	2,79%	17,46%	n/d
Odsetek nauczycieli, którzy podnieśli swoje kompetencje w wyniku doskonalenia zawodowego w długich formach w relacji do ogólnej liczby nauczycieli.	0,89%	8,91%	n/d
Odsetek nauczycieli z grupy wiekowej 45+, którzy podnieśli swoje kompetencje w wyniku doskonalenia zawodowego w krótkich i długich formach w relacji do ogólnej liczby nauczycieli.	0,53%	5,06%	n/d

I. KONTRAKTACJA I WYDATKI W PODZIALE NA DZIAŁANIA I PODDZIAŁANIA
(wyłącznie kwoty środków publicznych)

WOJEWÓDZTWO

Plan finansowy

PRIORYTET IX

Kontraktacja i wydatki w podziale na Działania i Poddziałania

2009 r.	Kontraktacja 2009 r.	Kontraktacja narastająco (w tym 2009r.)	Wydatki 2009r.					Wydatki 2010-2015 wynikające z kontraktacji narastająco
			Ogółem publiczne	Budżet państwa	Budżet JST	Fundusz Pracy	PFRON	
1.	2.	3.	4.=5+6+7+8	5.	6.	7.	8.	9.
Działanie 9.1	42 500 000,00	62 832 834,00	23 158 360,00	22 964 410,00	193 950,00	0,00	0,00	39 674 474,00
Poddziałanie 9.1.1	16 000 000,00	24 000 000,00	11 430 000,00	11 258 550,00	171 450,00	0,00	0,00	12 570 000,00
Poddziałanie 9.1.2	25 000 000,00	37 000 000,00	10 228 360,00	10 228 360,00	0,00	0,00	0,00	26 771 640,00
Poddziałanie 9.1.3	1 500 000,00	1 832 834,00	1 500 000,00	1 477 500,00	22 500,00	0,00	0,00	332 834,00
Działanie 9.2	20 000 000,00	32 000 000,00	7 556 000,00	6 592 610,00	963 390,00	0,00	0,00	24 444 000,00
Działanie 9.3	8 000 000,00	11 000 000,00	4 050 000,00	4 050 000,00	0,00	0,00	0,00	6 950 000,00
Działanie 9.4	6 500 000,00	9 400 000,00	4 867 301,00	4 137 206,00	730 095,00	0,00	0,00	4 532 699,00
Działanie 9.5	5 000 000,00	11 000 000,00	4 415 000,00	4 415 000,00	0,00	0,00	0,00	6 585 000,00
RAZEM PRIORYTET IX	82 000 000,00	126 232 834,00	44 046 661,00	42 159 226,00	1 887 435,00	0,00	0,00	82 186 173,00
w tym projekty innowacyjne	3 000 000,00	3 000 000,00	1 500 000,00					1 500 000,00
w tym projekty współpracy ponadnarodowej	800 000,00	800 000,00	600 000,00					200 000,00

PODPIS OSOBY UPOWAŻNIONEJ DO PODEJMOWANIA DECYZJI W ZAKRESIE PLANU DZIAŁANIA

Miejscowość, data

Toruń, 31-10-2008

Pieczęć i
podpis osoby
upoważnionej